

BINGE

en halländsk tradition

Det sägs att stickningen kom till Sverige från två håll det ena var Våxtorp i södra Halland. Närmare bestämt Birgitta Cracau som gifte sig med godsherrn till Vallens Säteri i Våxtorp. Detta sägs vara i mitten av 1600-talet och hon förde med sig traditionen från Holland. Hon spred tekniken till tjänstefolket som sedan lärde ut konsten vidare i omgivningarna.

Kunnigheten och skickligheten i Våxtorps socken blev vida känd och kvinnorna stod ibland för familjens inkomst. Det var obegripligt att man kunde leva i dessa karga trakter, men det var många gånger tack vare stickningen man klarade sig.

Bingegillen

Det var ett hårt och tungt arbete men stundtals fanns glädjen och gemenskapen där. Man samlades till "Bingegillen", dels för att få sällskap så att arbetet skulle gå snabbare.

Under kriget 1756-1763 levererades 24.000 par strumpor från Våxtorp till armén, även i 1808-1809 års krig marscherade soldaterna i strumpor från Halland. Så sent som 1914 levererades till armén 15.000 par strumpor från Hishult och Knäreds socknar.

Föreningen Bindslöjden

bildades i Laholm 1907

Berta Borgström

Det var doktorinnan Berta Borgström som samlade några intresserade och tog initiativet till föreningen så att konst-binget inte skulle försvinna. Med hjälp av ett lån från Svensk Hemslöjd i Stockholm så lyckade man dessutom få igång en produktion för försäljning.

Under bindslöjens första år använde man sig ofta av bårder som en stickerska satte samman för att mönstret skulle bli "folkligt". Den som fick lov att göra detta ansågs ha ett hedersuppdrag. De flesta följde givna arbetsritningar på rutpapper.

På vintern när arbetet ute och inte tog all tid var det extra lämpligt att sticka, då stickade även männen.

För att sticka med två färger samtidigt är det bra att veta hur garnet löper över fingrarna så att resultatet blir jämnt och bra.

När stickningen blir för tung är det praktiskt att vara två som sticker på samma tröja.

Mönsterstickning med flera trådar kräver att man får så korta trådar som möjligt på baksidan. Ett sätt är att fylla mellanrummen med extra dekoration.

När man började sälja garn och mönster på Hemslöjden så var det "Bjärbo" och "Gubbamönster" som var populärast. Färgsättningen var i rött, blått och vitt.

Två damer i sticktagen

Johanna Karlsson, Växtorp

Bina Persson, Växtorp

Affären 1914

som kom...
Genom deltagarna...
steget att sprida varorna till en vid...
En katalog behövdes för att kunna visa de...
en större publik. 1910 trycktes den första bingekatalogen...
framgår vad de olika varorna kostade. Några exempel:

- Slätstickade tröjor i tjock kvalitet: mellan 6 kr och 10 kr
- Tröjor i tunn yllekvalitet: mellan 4 kr och 4:50
- Mönstertröjor: mellan 6:50 och 13:50
- Mössor i modell 9: mellan 2:85 och 3:40
- Lång dubbelstickad mössa: mellan 4 kr och 4:50
- Vantar: mellan 1.25 och 2:10

1911 anordnades en utställning i Halmstad och hemslöjden var
med sitt bing. Ständigt funderade man över hur försäljningen
skulle kunna ökas och till denna utställning hade man
ett utställningsrum som visades, spände man upp ett
stort rött parasol som visades, spände man upp ett
stort rött parasol som visades, spände man upp ett
stort rött parasol som visades, spände man upp ett

Dags att lämna sina alster och få nya uppgifter. I gamla bankhallen i Våxtorp samlades man i väntan på "fröknarna på slöjden".

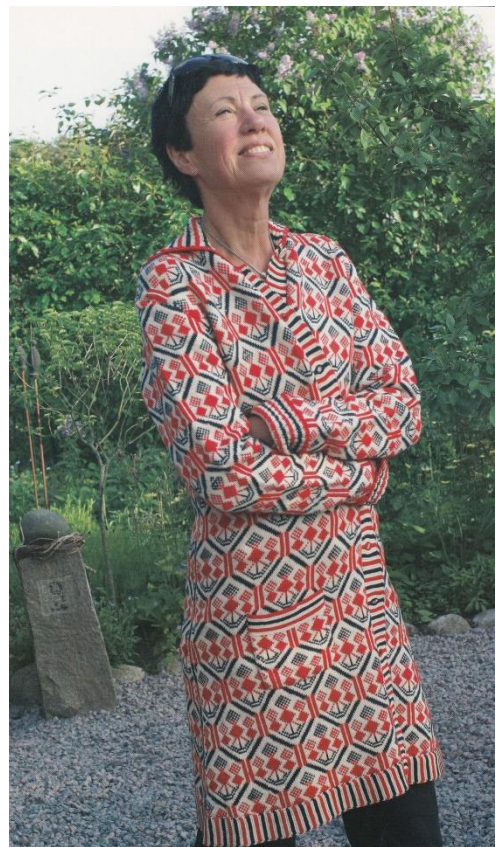
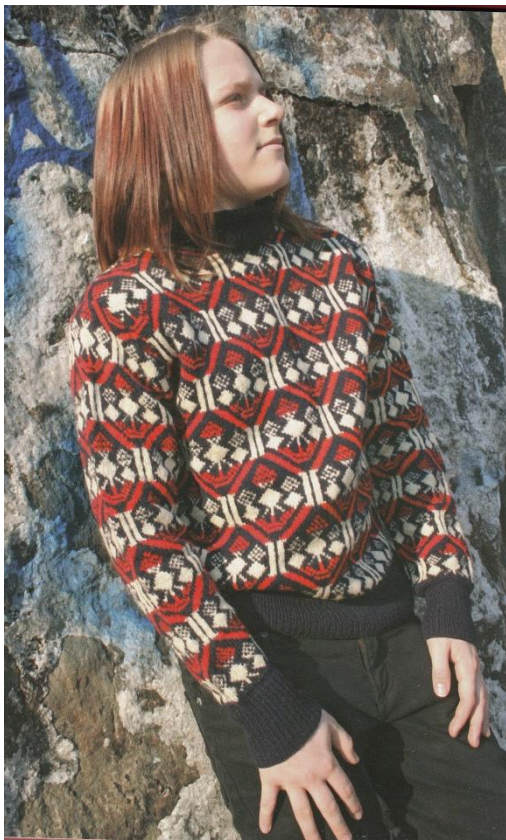
Stickerskor med sina påsar innehållande garn och nya beställningar, år 1945.

Bjärbo

Monter i Hembygdstugan

Modeller

Våxtorp den 4 mars 2015

Var det sista gången som det ordnades bingegille i Våxtorps Hembygdsgård?

Ingrid Jönsson, ledare i många år lämnar ledarskapet som sockenombud för Hemslöjden i Södra Halland och någon efterträdare har inte anmält sig. Ett alternativ är att lägga ner verksamheten. Men Christina Nordvall-Nordin tyckte det vore synd, eftersom bingetraditionen funnits sedan 1600-talet. Ett alternativ är att komma in som en sektion i Våxtorps Hembygdsförening.

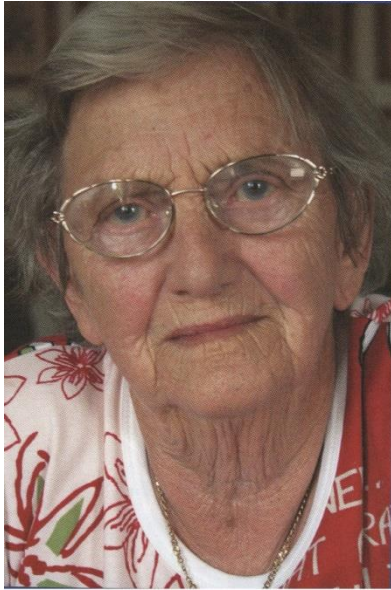
På årsmötet den 9 mars 2015 intogs Bingegillet som en hemslöjdssektion i Våxtorps Hembygdsförening.

Våxtorp den 12 november 2015

I går eftermiddag var det bingegille Hembygdsgården i Våxtorp.

Ordförande Karin Ottosson och Christina Nordvall-Nordin framför montern i Hembygdsstugan, är glada att Bingegillet kommit in i Hembygdsföreningen

Ella Carlsson, Våxtorp

Texterna är utdrag ur boken
100 år med Binge, en halländsk tradition
av
Mymmel Blomberg och Wikipedia

Bilderna är också ur boken och från Våxtorps Hembygdsförenings arkiv

Sammanställt av Bengt-Rune Karlsson 2015